

Oosterzele

natuurpunt

België – Belgique

P.B.

9860 OOSTERZELE 1

3/6374

**Driemaandelijke nieuwsbrief
Jaargang 18 nummer 2
april - juni 2011**

Editoriaal

2011 werd voor NPO goed ingezet met onze algemene vergadering. Een mooie wandeling onder een gunstige winterzon en daarna ruim tijd voor een babbel en een hapje en een drankje. Meer moet dat niet zijn.

Op de algemene vergadering werd voorgesteld om eens meer een kindvriendelijke activiteit te organiseren. Veel van onze wandelingen of thema-uitstappen zijn inderdaad minder geschikt voor gezinnen met kinderen. Nochtans behoren veel van ons leden net tot die groep.

Deze oproep werd genoteerd en daarom plannen we vanaf nu elk jaar ook enkele kindvriendelijke activiteiten. Op 28 mei doen we mee aan de “duurzame markt” ter gelegenheid van het schoolfeest van de Leefschool. NPO zal er met een infostand staan en ’s namiddags verzorgen we een aantal workshops voor kinderen. Op 26 juni krijgen we een rondleiding achter de schermen van het vogelopvangcentrum in Merelbeke. “Dieren in nesten” in het echt dus. En in september plannen we alvast een avondlijke activiteit rond vleermuizen (met bat-detector). Groot en klein, allemaal welkom!

Tot binnenkort, Mathieu

UIT HET NIEUWS	Een kort overzicht van het groot en klein (leuk en triest) natuurnieuws (NDS)
-----------------------	--

In landbouwgebied verkiezen vogels biolandbouwpercelen

Een recente studie uitgevoerd gedurende de winter in zes Europese landen, bestudeerde het effect van verschillende landbouwsystemen op het voorkomen van vogels in het landbouwlandschap. "Daaruit blijkt dat zowel de grootste aantallen als soorten vogels geteld werden op percelen van de biolandbouw", verklaart Annelore Nys, beleidsmedewerker van Natuurpunt.

In zes lidstaten (Frankrijk, Duitsland, Nederland, Polen, Spanje en Zweden) werd de invloed op aantallen en soorten vogels nagegaan van de intensiteit van de landbouwproductie, het type landbouw (biologisch of conventioneel), het soort gewas en landbouwpraktijken als het gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen.

De onderzoekers stelden vast dat percelen van de biolandbouw meer vogels en vogelsoorten aantrekken, wat voor een deel te wijten kan zijn aan het feit dat bioboeren meer groenbedekkers telen. Stoppelgewassen, weiden en groenbedekkers oefenen een duidelijke aantrekkingskracht uit op vogels. Biologische landbouwpercelen in een complexe landschap te midden van industrie en bewoning zijn echter minder geliefd bij vogels dan gangbare percelen. In die omstandigheden waren er immers minder vogels en vogelsoorten terug te vinden op het areaal van biobedrijven.

Percelen van de biolandbouw doen het dus vooral goed bij vogels wanneer zij gelegen zijn in een landschap waar 80 tot 99 procent van het land gebruikt wordt door de landbouw. De voorbije decennia is het voedselaanbod voor vogels gedurende de winter sterk afgenomen door intensieve landbouwpraktijken, de gewassen die vandaag geteeld worden en de nauwgezette onkruidbestrijding die uitgevoerd wordt.

Mechanische onkruidbestrijding beïnvloedt het aantal vogels en vogelsoorten negatief omdat het voedselaanbod (wormen en insecten) hierdoor vermindert. De onderzoekers stellen voor om een aantal landbouwpraktijken aan te passen om het voedselaanbod voor vogels te verhogen. Zij achten het nuttig dat agro-ecologische maatregelen rekening

zouden houden met het landschap waarin het perceel zich bevindt. In een landschap dat gedomineerd wordt door landbouw, zouden vogels vooral kunnen profiteren van een wijziging in de landbouwpraktijken zoals minder ploegen.

Eerste Vlaamse agroforestry-proefperceel aangelegd

Woensdag werd in Lochristi het eerste grootschalige agroforestry demonstratie- en proefperceel van Vlaanderen aangelegd. Land- en bosbouwer Kristof Mouton liet ongeveer 300 bomen planten op drie percelen van Groep Mouton. Op deze percelen wil de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) samen met wetenschappelijke partners onderzoeken of de combinatie bomen-landbouw in Vlaanderen een economische meerwaarde biedt.

Uit ervaringen in andere Europese lidstaten zoals Frankrijk, blijkt dat agroforestry een meerwaarde kan betekenen op ecologisch maar ook op economisch vlak. Om te onderzoeken of dit ook voor het landbouwlandschap in Vlaanderen geldt, plantte VBV in samenwerking met het Laboratorium voor Bosbouw Universiteit Gent, de Bodemkundige Dienst van België (BDB) en het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (PROCLAM), ongeveer 300 bomen op een landbouwperceel van 12 hectare. Acht andere hectare worden bewerkt volgens de klassieke landbouwteelt, waarna de bodemkundige en economische resultaten van beide methoden zullen worden vergeleken.

De aanleg, het beheer en de monitoring van de percelen wordt begeleid door de wetenschappelijke partners van het project. Zij besloten dat vier soorten loofbomen geschikt waren voor de betrokken percelen: boskers, walnoot, es en populier. Deze soorten zijn geschikt voor de combinatie met landbouwteelten, omwille van hun licht doorlatende kronen, snelle groei en goede houtkwaliteit.

De voordelen van agroforestry zijn volgens de initiatiefnemers legio. Zo worden de nutriënten en het beschikbare licht op de percelen beter benut door de bomen, hebben de gewassen minder last van droogte door de beschutting tegen wind en daalt het risico op wateroverlast. De bomen vormen een habitat voor natuurlijke vijanden van plaaginsecten, waardoor

de kans op plagen vermindert en de kost van pesticiden daalt. “Al deze factoren zorgen in vele gevallen voor een hogere totale productie van de combinatie bomen-landbouwgewassen, in vergelijking met de situatie waarin ze apart worden geteeld”, stelt VBV.

Daarenboven zorgen de bomen voor een betere bodemvruchtbaarheid, meer biodiversiteit en een mooier landschapsuitzicht. “Ten slotte kan de landbouwer zijn inkomen diversifiëren, wat meer zekerheid biedt in tijden van schommelende prijzen. De bomen bieden immers vruchten, houtige biomassa en zaag- of fineerhout.”

Sinds 2005 hecht Europa opnieuw meer belang aan de combinatie van landbouwgewassen en/of veeteelt met bomen op eenzelfde perceel. Landbouwers krijgen daarom de mogelijkheid om bij installatie van een agroforestry-systeem beroep te doen op 70 procent investeringssteun. In 2006 vroeg Wervel, de Werkgroep voor een Rechtvaardige en Verantwoorde Landbouw, al aan Vlaanderen om deze steunmaatregel te implementeren, maar tot op heden werd dit nog niet volbracht.

De financiering van het huidige project wordt daarom nog volledig gedragen door de partners. “Hopelijk giet de Vlaamse regering de steunmaatregel snel in een uitvoeringsbesluit, zodat dit pilootproject navolging kan krijgen bij landbouwers die de stap willen zetten”, besluit VBV.

Akkervogels overleven winter dankzij beheerovereenkomst

Tijdens de winter hebben akkervogels gretig gebruik gemaakt van de granen die achterbleven op akkers in Vlaams-Brabant. Zo werden onder meer 600 geelgorzen geteld op een cluster vogelvoedselgewassen in Bertem en 240 grauwe gorzen in Outgaerden. In Hoegaarden werd zelfs een zeer zeldzame ijsgors gespot. Dat meldt de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) Vlaams-Brabant.

Sinds drie jaar kunnen landbouwers maatregelen nemen om akkervogels aan voedsel te helpen tijdens de winter. Zo

kunnen ze een beheerovereenkomst afsluiten voor het telen van een voedselleverend gewas voor akkervogels. Wie zo'n overeenkomst afsluit, krijgt van VLM een financieel duwtje in de rug. "En dat werpt duidelijk zijn vruchten af", zegt Leen Van Den Bergh van VLM.

In Vlaams-Brabant bedraagt het areaal waarvoor dergelijke beheerovereenkomsten werden afgesloten momenteel 94 hectare. De gewassen die zo geteeld worden, blijven tijdens de winter op het veld staan en dienen als voedsel voor de overwinterende akkervogels. Het is vooral belangrijk om een hoge sterfte van geelgorzen en grauwe gorzen in de koudste periode van het jaar te vermijden.

Tijdens de overvloedige sneeuwval van deze winter heeft de maatregel zijn nut bewezen. "Waarnemers merkten dat akkervogels gretig gebruik maken van de granen op de percelen met wintervoedsel. Zo troepten er vorig jaar ruim 700 akkervogels samen op een perceel in Neerlanden. In Bertem werden 600 geelgorzen geteld en in Outgaerden 240 grauwe gorzen. In Hoegaerden werd zelfs een ijsgors gezien", aldus VLM.

Uit een lopende studie van Solabio (SOorten en LAndschappen als dragers van BIODiversiteit, een Europees Interreg IVa-project) blijkt dat in het bijzonder bij langdurige sneeuwval de akkervogels van de wintermaatregel profiteren. Vaak zijn in zulke periodes de locaties met een vogelvoedselgewas de enige plaatsen waar voor vogels nog aan voedsel te geraken is.

Vlaanderen blijft bouwen in overstromingsgevoelig gebied

Ondanks de vele waarschuwingen gaat Vlaanderen volop door met het aansnijden van nieuwe bouwgronden in overstromingsgevoelige gebieden. Dat zegt de Bond Beter Leefmilieu na een analyse van de zogenaamde ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP). 'De Vlaamse regering schuift haar verantwoordelijkheid volledig af op de lokale besturen. Met alle gevolgen van dien', luidt het.

De BBL stelt haar kritische bevindingen morgen voor in het Vlaams Parlement, waar een commissie zich momenteel buigt over de oorzaken van de recente overstromingen.

De overstromingen van de voorbije maanden deden het debat over het Vlaamse beleid inzake ruimtelijke ordening weer sterk oplaaien. Vooral het feit dat in de getroffen gebieden ook heel wat relatief nieuwe huizen onder water liepen, deed de wenkbrauwen fronsen. Om na te gaan waar het fout loopt, analyseerde de Bond Beter Leefmilieu de ruimtelijke structuurplannen (RUP) die de Vlaamse regering in de voorbije jaren goedkeurde.

In die RUP's wordt aangegeven waar er nieuwe woongebieden mogen komen en waar er extra ruimte is voor economische activiteiten. Elk van die plannen wordt voorafgegaan door een milieu-effectenrapport (MER), dat ook de gevolgen voor de waterhuishouding in het gebied in kaart brengt. De BBL ging na in welke mate die waarschuwingen voor overstromingsgevaar hun weg vinden naar het uiteindelijke uitbreidingsplan.

Bitter weinig zo blijkt. Het RUP voor het grootstedelijk gebied Antwerpen, goedgekeurd op 19 juni 2009, voorziet bijvoorbeeld in vijftien nieuwe woonzones, waarvan er maar liefst twaalf kampen met een waterbeheersingsproblematiek, ofwel in het woongebied zelf, ofwel stroomafwaarts van het te ontwikkelen gebied. Toch kleurde de regering alle zones in als toekomstig woongebied.

Een voorbeeld daarvan is het gebied Kwade Gat langs de Herentalse Baan in Wommelgem, een nieuwe woonzone van 6 hectare, goed voor 250 woningen, die volgens de watertoets van het MER "met een aanzienlijke overstromingsgevoeligheid" kampt en waar er bij de ontwikkeling extra buffergrachten moeten worden voorzien.

Dat advies wordt echter niet omgezet in bindende stedenbouwkundige voorschriften, noch worden de nodige buffergronden aangewezen op het grafische plan van het RUP. "Op die manier wordt de aanleg later erg moeilijk af te dwingen", zegt Erik Grietens van de BBL. De regering bepaalde wel dat vanaf het moment dat meer dan 25 woningen tegelijk worden ontwikkeld een 'inrichtingsstudie' moet worden gemaakt. Die moet aangeven hoe men de waterproblematiek zal proberen te beheersen. "Zo'n studie is echter een louter informatief document en juridisch dus een erg zwak instrument. Bovendien is de kans reëel dat het gebied in kleinere stukjes of per bouwkaavel zal worden ontwikkeld", aldus Grietens.

FORTIS

PIET VAN DER VEKEN

Scheldewindeke

SOORTENBESCHERMING - STEENUIL (MW)

De eerste lichte van 13 nestkasten werden ondertussen vakkundig opgehangen over het projectgebied. Ondertussen werd ons al het bewijs doorgestuurd van de eerste bewoonde nestkast (zie foto hieronder). De komende maanden worden alle kasten gecontroleerd op bewoning en eventuele jongen geringd. We verwachten het eerste jaar niet zo'n groot succes; je kan immers niet zomaar uilen bijtoveren, maar misschien zijn toch al enkele kasten bewoond. We hopen dat onze inspanningen dan jaar na jaar de populatie terug op peil kan brengen.

We willen ook nog eens oproep doen om broedgevallen door te geven. Heb je weet van een broedplaats (nestkast of natuurlijk), geef dan zeker een seintje. Indien mogelijk komen we dan ook de jongen ringen. Zo kunnen we de populatie steenuilen beter opvolgen.

Goed nieuws kwam er ook van het subsidiedossier dat we hiervoor

indienden bij de provincie. Naast de steun die we ontvingen van de Minaraad van Oosterzele, kunnen we nog eens rekenen op ruim 3000 euro van de provincie. Die zal in de eerste plaats dienen om enkele aanplanten (hoogstam-boomgaard) te realiseren in het najaar. Hiervoor zijn we op zoek naar enkele geschikte locaties. Daarnaast is het ook de bedoeling een educatief aanbod uit te werken voor de lokale scholen. In mei starten we alvast met een workshop “braakballen” op het schoolfeest van de Leefschool.

SOORTENBESCHERMING - VLEERMUIZEN

2011 en 2012 zijn resp. het Europees en Internationaal Jaar van de Vleermuis. Naast behoud is het doel van deze campagne verder ook onderzoek en vorming rond deze enige vliegende zoogdieren die wereldwijd een grote rol spelen bij het in stand houden van belangrijke ecosystemen.

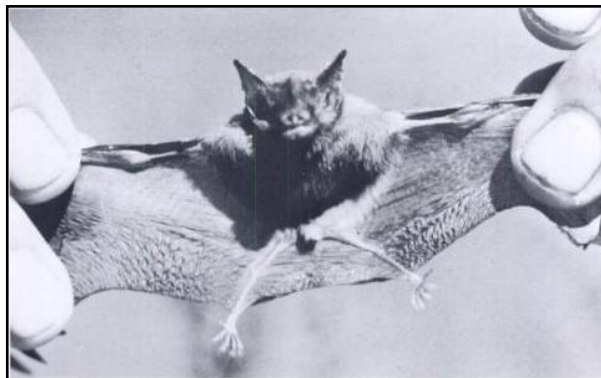
Bijna een kwart van alle zoogdiersoorten bestaat uit vleermuizen en ze komen met uitzondering van de poolgebieden op alle continenten voor. Dankzij verschillende initiatieven zoals de Europese Nacht van de Vleermuis raakt men stilaan meer bewust van het nut van deze nachtdieren die in een recent verleden (en helaas soms nog steeds) een duivelse reputatie hadden. Denken we maar aan het indijken van insektenplagen of de verspreiding van planten en bomen die op hun beurt de regeneratie van regenwouden verzekeren om maar een paar van hun verdiensten te noemen. Van de meer dan 1100 soorten is momenteel echter de helft met uitsterven bedreigd en de situatie wordt er niet beter op. Het verdwijnen van al die soorten zal op termijn ongetwijfeld zware ecologische en economische gevolgen met zich meedragen.

Met deze campagne hoopt men dus extra aandacht te vestigen op de 'handvleugeligen'.

Om het jaar van de vleermuis in de kijker te zetten, nemen we vanaf dit nummer telkens een stukje uit een vleermuizenjaar op. De teksten werden vakkundig opgesteld door vleermuis-specialist David Galens (david.galens@skynet.be). Om te beginnen stelt hij onze 'gevlenderden' even aan jullie voor.

Vleermuizen zijn de enige vliegende zoogdieren en fladderen al zo'n 60 miljoen jaar rond op onze aardbol. Er zijn verschillende fossielen van vleermuizen gevonden die dateren uit het Tertiair (geologisch tijdperk dat duurde van 65 miljoen tot 2,6 miljoen jaar geleden). De oudste tot nu toe is die van de *Onychonycteris Finneyi* waarvan de genusnaam letterlijk 'klauwvleermuis' betekent. In tegenstelling tot onze huidige vleermuizen die in totaal twee duimklauwen hebben had deze soort aan elke vinger een klauw waardoor deze dieren zich waarschijnlijk heel vlot tussen takken en bomen konden voortbewegen. Deze vleermuis kon ook al vliegen, maar nader onderzoek van de schedel heeft aangetoond dat het slakkenhuis niet vergroot is, dus hoogstwaarschijnlijk maakte deze voorouder nog geen gebruik van echolocatie. Dus alvast één mysterie is opgelost: het vliegen kwam vóór de echolocatie. Maar men is er voorlopig nog niet uit of dit dier daardoor vooral 's nachts of overdag actief was.

Tot op heden zijn er wereldwijd zo'n 1.100 soorten vleermuizen gekend, één op vijf zoogdieren is dan ook een vleermuis, en behalve op beide polen komen ze overal voor. Zo is het kleinste zoogdier (qua afmeting) een vleermuis: de zeldzame *Hommelvleermuis* uit Thailand heeft een totale lengte van 29-33mm, weegt zo'n twee gram en heeft een spanwijdte van 15cm (zie figuur 1).

Figuur 1: Hommelvleermuis of Kitty's Varkensneusvleermuis uit Thailand en 's werelds kleinste zoogdier. (Foto: Wikipedia)

Ondanks hun naam delen vleermuizen geen enkele nauwe verwantschap met muizen of andere knaagdieren en vormen een orde op zich: de *Chiroptera*. Dat betekent letterlijk handvleugeligen en verwijst naar hun manier van vliegen: met de handen. De vleermuizen worden verder ingedeeld in twee ondersoorten: de *Mega-* en de *Microchiroptera*. De eerste groep bestaat uit grote, vooral vruchtenetende soorten die voorkomen in de tropische en subtropische gebieden. Ze oriënteren zich met behulp van hun zicht en reukzin en de reden daarvoor is simpel: een stuk fruit is in het

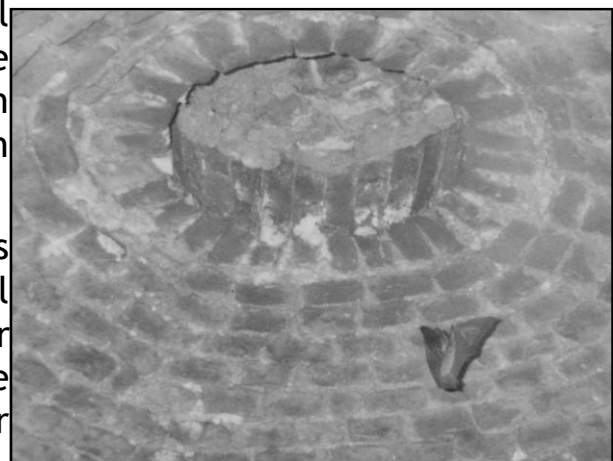

donker nu eenmaal makkelijker te vangen dan een bewegende prooi. Enkel de *Nijlroezetten* gebruiken ook nog echolocatie om in grotten te kunnen navigeren. Bekende voorbeelden van *Megachiroptera* zijn de *Vliegende Honden* met een spanwijdte tot 1,80m. De kleinere *Microchiroptera*, waartoe ook onze inheemse soorten behoren, maken allemaal gebruik van echolocatie en zijn op één of andere manier vleeseters: insecten, kikkers, vissen... en bloed. De beruchtste is misschien wel de *Gewone Vampier* uit Midden- en Zuid-Amerika die zich voornamelijk voedt met dierlijk bloed. Bij deze diertjes schuilt het gevaar echter vooral in de overdracht van rabiës want de bloedafname zelf is heel gering en bedraagt niet meer dan enkele druppels per vleermuis. Men veronderstelt dat deze dieren ooit een voorkeur hadden voor muggen die zich net volgezogen hadden met bloed, en dat ze die tussenstap ergens in hun evolutie zijn gaan overslaan.

In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht zijn vleermuizen absoluut niet blind (zo vermoedt men bijvoorbeeld dat onze *Grootoorvleermuizen* ook op zicht kunnen jagen) maar om zich in totale duisternis te kunnen oriënteren gebruiken ze echolocatie. Daarbij stoten ze ultrasone kreetjes uit. Dat betekent dat de frequentie van die geluiden ver boven het bereik van het menselijk gehoor ligt, namelijk 20 kHz. Enkel hun sociale geluiden zijn laag genoeg om met het blote oor te kunnen horen. Aan de hand van de echo's kunnen ze zich niet alleen een beeld van hun omgeving vormen maar ook de snelheid, richting, afstand en aard van een mogelijke prooi bepalen. Tussen haakjes: de mensheid kent het fenomeen sonar nog maar een jaar of 70 maar vleermuizen gebruiken dit al miljoenen jaren en beschikken daardoor over een geperfectioneerd echolocatiesysteem.

Vleermuizen worden dikwijls beschouwd als vieze beesten maar in feite zijn 't heel propere diertjes die zich voor elke vlucht uitvoerig kammen en poetsen en zich ontdoen van eventuele ongenode gasten (als parasiet op een insecteneter ben je nu eenmaal gevaarlijk bezig). Verder besteden ze ook veel zorg aan het onderhoud van hun vlieghuid: niet kunnen vliegen betekent immers geen voedsel.

In België tellen we 21 soorten die dus uitsluitend insecten eten. Dat loopt al vlug op tot 300 per nacht per vleermuis, waardoor ze de belangrijkste predatoren zijn voor

nachtinsecten. Onnodig om te zeggen dus dat 't heel nuttige diertjes zijn. Op de jaarlijkse Europese Nacht van de Vleermuis die doorgaat in augustus wordt dat allemaal nog eens breed uitgelegd.

Vroeger werden vleermuizen in onze Westerse cultuur meedogenloos vervolgd vanwege de associatie met de duivel en andere onpure wezens. Ondertussen weten we wel beter en winnen die diertjes jaar na jaar aan sympathie bij het grote publiek dankzij de ENV's en de inspanningen die de Vleermuizenwerkgroep en haar Waalse zustervereniging Plecotus leveren om deze boeiende dieren in een positief 'nachtlicht' te stellen. Er blijft echter nog veel werk aan de winkel want zo blijft bijvoorbeeld het fabeltje dat vleermuizen in je haar zouden vliegen hardnekkig voortleven in de 21ste eeuw.

Maar vleermuizen hebben het nog steeds niet gemakkelijk want ze worden tegenwoordig ernstig bedreigd door de verkleining en versnippering van hun leefgebieden, verlies van zomer- en winterverblijfplaatsen, (on)bewuste vernietiging van kolonies, gebruik van pesticiden en in iets mindere mate door predatie van katten, uilen en sommige dagroofvogels. Dit heeft als resultaat dat daardoor twee van onze 21 soorten ondertussen zo goed als uitgestorven zijn en de meeste andere bedreigd tot ernstig bedreigd.

Alle soorten in België zijn dan ook wettelijk beschermd, evenals hun verblijfplaatsen maar ze kunnen dus zeker alle hulp gebruiken en er wordt meer en meer aan gewerkt om hun achteruitgang zoveel mogelijk tegen te gaan om het tij te doen keren. Maar de weg is nog lang...

Een stukje uit een vleermuizenjaar: Voorjaar

In maart ontwaken vleermuizen uit hun winterslaap maar op warme dagen kunnen ze eind februari al rondfladderen. Sommige langslapers zoals de zeldzame *Ingekorven Vleermuis* blijven echter nog even doorslapen tot eind april.

Na de winter zijn hun vetreserves opgebruikt en moeten ze terug op krachten komen door volop te jagen in en om de winterverblijfplaatsen. Dit kunnen afhankelijk van de soort ijskelders, holle bomen, bunkers en zelfs de spouwmuren van je huis zijn. Vanaf april beginnen de vleermuizen dan hun winterverblijven te verlaten en verhuizen ze naar de zomerverblijfplaatsen.

Figuur 2: Gewone Grootoorvleermuis in een ijskelder. Grootoren kunnen ter plaatse blijven hangen, het zogenaamde bidden, en zo insecten van de muur plukken. (Foto: David Galens)

Voor sommige soorten is dit een tochtje van enkele kilometers maar voor lange afstandstreckers, zoals de *Ruige Dwerg-vleermuis* die we hier tijdens voor- en najaar in onze streek kunnen waarnemen, wordt dat al gauw een tocht van meer dan 1.000 kilometer naar Midden- en Oost-Europa waarbij ze onderweg gebruik maken van tussenverblijven.

Eenmaal aangekomen verzamelen de vrouwtjes zich in kraamkolonies die zich afhankelijk van de soort in holle bomen, spouwmuren, grote zolders of kerkzolders bevinden. Zulke kolonies kunnen uit een paar tientallen tot enkele honderden dieren bestaan. Deze plek is strikt *women only*, de volwassen mannetjes zijn er dus niet welkom en leven dan in kleine groepjes of leiden een solitair bestaan.

In de maanden mei-juni worden dan de jongen geboren: op enkele uitzonderlijke gevallen van een tweeling na is dat één jong per jaar. Tijdens natte zomers ligt de sterfte bij de jongen ook nog eens hoog, vandaar dat het herstel van een vleermuizenpopulatie in het beste geval maar moeizaam verloopt en vele jaren kan duren. Ook de grootte van deze kolonies maakt dat een, al dan niet opzettelijke, vernietiging van een kraamkolonie onmiddellijk gevolgen heeft voor de populatie op regionaal vlak en in sommige gevallen zelfs op landelijk vlak. Een reden temeer om zulke locaties te beschermen want ze vormen letterlijk de toekomst van een soort. Van zodra de jongen geboren zijn begint het hard labeur voor de moeders want junior klampt zich vast aan de buikvacht en vliegt mee tot het te zwaar wordt. Het jong wordt dan achtergelaten in een soort crèche in de kolonie terwijl moeder op jacht gaat. Ze komt dan gedurende de nacht regelmatig terug om haar jong te zogen. Vandaar het belang van een goede foerageerbiotoop in de nabijheid van de kraamkolonie.

Figuur 3: Baby Dwergvleermuis (Foto: internet)

Vleermuizen dragen veel zorg voor zowel hun eigen als elkaars jongen. Zo is al waargenomen dat er na het uitvliegen van de meeste dieren enkele moeders achterblijven om op de jongen te letten. Pas als het terug rustig wordt in de kolonie vliegen ze zelf uit. Zo is ook gebleken dat een ander moederdier de zorg van het weesje op zich nam als een moeder niet meer terugkwam.

Tot slot nog even een woordje over de bevruchting bij vleermuizen want dat is namelijk iets heel bijzonders: in het najaar en tijdens de winter vindt de paring plaats maar de eigenlijke bevruchting wordt uitgesteld tot na de winterslaap. Gedurende deze periode leven vleermuizen namelijk op waakvlam en een zwangerschap zou dan teveel energie kosten. De zaadcellen worden gedurende de winter gewoon opgeslagen en de bevruchting zelf vindt dan plaats in maart als er terug volop voedsel te vinden is.

Vleermuisvriendelijke tuin

Je kan vleermuizen een handje helpen door je tuin 'vleermuisvriendelijk' in te richten. Met de lente in het verschiet volgen hier enkele eenvoudige tips om je tuin aantrekkelijker te maken voor vleermuizen. Het komt er eigenlijk gewoon op neer dat een tuin die aantrekkelijk is voor insecten ook interessant is voor vleermuizen.

Waterpartijen trekken veel insecten aan en vormen daardoor een geliefd jachtplekje voor vleermuizen. Ook wilde hoekjes in de tuin trekken veel insecten aan, een lichtjes verwilderde tuin herbergt sowieso heel wat meer leven dan een kraaknette tuin.

Verschillende plantensoorten trekken ook verschillende insectensoorten aan en inheemse planten krijgen daarbij de voorkeur want sommige exoten of hybriden bevatten weinig of geen pollen en hebben dus geen enkel nut voor insecten. Ook hagen zijn heel nuttig voor vleermuizen, er huizen veel insecten en vleermuizen gebruiken deze lijnvormige landschapselementen ook als oriëntatiebakens in het landschap.

Onder dit artikel kan je bij het rubriekje 'Vlerenlinks' de folder terugvinden van Natuurpunt ivm vleermuisvriendelijk tuinieren.

Pesticiden vormen een grote bedreiging voor vleermuizen en zijn dan uiteraard om deze en nog veel andere redenen absoluut uit den boze. Nog een bedreiging in de tuinen zijn katten. Zelfs de tamste huiskat bezit nog steeds haar jachtinstinct en dat is al menige vleermuis fataal geworden. Vogelopvangcentra krijgen op die manier jaarlijks veel vleermuizen binnen en de meeste diertjes halen het niet vanwege de aard van hun verwondingen. Sommige katten specialiseren zich zelfs met succes in het onderscheppen van alle passerende vleermuizen door post te vatten aan de invliegopeningen. Op die manier zijn al verschillende kolonies verloren gegaan. Je kan vleermuizen helpen door poeslief vanaf een half uurtje voor zonsondergang binnen te houden, zeker van juni tot augustus want door de jongen is de kolonie dan extra kwetsbaar en jonge onervaren dieren vormen ook nog eens gemakkelijke prooien. Ook hierover wordt een woordje uitleg gegeven in de folder.

Vlerenlinks

Natuurpuntfolder ivm vleermuisvriendelijk tuinieren:

http://www.natuurpunt.be/uploads/Vereniging/campagnes/documenten/pag_634_tuinieren_voor_vleermuizen_2.pdf

De geboorte en het zogen van een *Gewone Dwergvleermuis*:

<http://www.arkive.org/pipistrelle-bats/pipistrellus-pipistrellus-and-pipistrellus-pygmaeus/video-09.html>

Moeder *Dwergvleermuis* landt met jong aan de buik aan de kraamkolonie op zolder:

<http://www.arkive.org/pipistrelle-bats/pipistrellus-pipistrellus-and-pipistrellus-pygmaeus/video-03.htm>

David Galens, Hoogstraat 28, 9820 Merelbeke, tel. 09 363 09 99

e-mail: david.galens@skynet.be

b.v.b.a.
Kortrijksepoortstraat 216
9000 Gent

Tel. 09 224 32 06
Fax 09 224 30 32
info@copydiscount.be

printen / kopiëren
kringlooppapier / neopapier
ledentijdschriften / cursussen
eindwerken / zelfbediening
kleur / zwart wit
kwaliteit / prijs
open van 09.00 tot 19.00 en
zaterdag van 09.00 tot 13.00
tijdens schoolvakanties van 9.00 tot 17.00

SOORTENBESCHERMING - PADDEN

Als amfibieën in het voorjaar ontwaken uit hun winterslaap trekken ze naar beken en poelen om zich voor te planten. Op deze tocht vallen heel wat verkeersslachtoffers. Daarom helpt ook Natuurpunt Oosterzele amfibieën een handje om veilig de geboortepoelen te bereiken.

De paddentrek is ondertussen afgelopen. Tijd dus om de resultaten van onze overzetactie op een rijtje te zetten.

Dit jaar werd enkel een scherm geplaatst in de Lembergstraat in Landskouter. Aan Rooberg (Landskouter) zijn de aantal overgezette dieren te laag om de inspanning te rechtvaardigen. De meeste dieren trekken er de straat over vanuit tuintjes en opritten, waar uiteraard geen scherm kan geplaatst worden. Mochten er mensen trekplaatsen weten waar veel verkeersslachtoffers vallen en waar het plaatsen van een scherm mogelijk is, mogen ze dit zeker altijd doorgeven!

In de Lembergstraat werden dit jaar in totaal 738 dieren veilig de weg overgezet: 721 Gewone padden, 16 Bruine kikkers en 1 Alpenwatersalamander. Dat is weliswaar een stukje minder dan vorig jaar, maar toch nog heel aanzienlijk. De paddentrek begon op 11 februari, met af en toe kleine aantallen (afhankelijk van de nachttemperatuur), met een duidelijke piek van 13-15 maart (zacht vochtig weer) en liep tegen eind maart op zijn einde.

In een vorige nieuwsbrief berichtten we reeds over de plannen voor collectorwerken door Aquafin in de Lembergstraat en hoe dit de amfibieën daar negatief zou kunnen beïnvloeden. Dit werd ondertussen aangekaart bij de Mina-raad en het gemeentebestuur. Mogelijks zou er bij de wegenwerken kunnen gezorgd worden dat er een permanente amfibieëntunnel aangelegd wordt. Wordt vervolgd ...

OPINIE - WAAR ZIJN ONZE BERMEN NAARTOE?

Ecologische waarde

In dit opiniestukje wil ik een lans breken voor het belang van bermen en goed bermbeheer voor ons natuurlijk milieu en de biodiversiteit. Een kleine rondrit door Oosterzele (en bij uitbreiding gans Vlaanderen) toont immers dat het heel triestig gesteld is met de toestand van onze bermen. Steeds meer bermen en grachtkanten verdwijnen omdat ze door landbouwers ingeplogd of doodgespoten worden. Uitspoeling van onze overbemeste akkers zorgt voor verzuuring. Ook de vele wegenwerken met bijhorende afgravingen en aanvullingen zorgen voor onherstelbare schade. Maar ook particulieren gaan hier niet vrijuit: te vaak wordt dit openbaar terrein verhard, doodgespoten of gebruikt om tuinafval te deponeren. Deze foto's genomen in Oosterzele zijn tekenend voor deze toestand.

Aardappelen tot op de straat

Gesproeid tot aan de straat

Recent onderzoek toont aan dat biodiversiteit steeds meer opgesloten raakt in natuurgebieden. Waar vroegere landbouwpraktijken nog enige natuurontwikkeling toeliet (bv. mbt akkeronkruiden, akkervogels, kleine landschapselementen, ...) is het landbouwgebied door verdere

mechanisatie, gebruik van steeds efficiëntere pesticiden en schaalvergroting op dat vlak een “woestijn” geworden.

Bermen vormen zeker in een versnipperd landschap als Vlaanderen met hoge bebouwingsgraad en intensieve landbouw een zeer **belangrijk net van ecologische verbindingsgebieden**. De totale oppervlakte aan wegbermen in Vlaanderen vertegenwoordigen een oppervlakte die groter is dan de oppervlakte erkende natuurgebieden samen. Ze bieden dus een grote kans voor natuurontwikkeling buiten de natuurgebieden. Ongeveer 61% van de totale Vlaamse flora aan hogere planten kan in wegbermen teruggevonden worden. In tegenstelling tot cultuurgrasland waar grasproductie de hoofdfunctie vormt zouden bermen in principe onbemest moeten zijn en worden er geen pesticiden gebruikt. Hierdoor kunnen planten die vroeger kenmerkend waren voor hooiland hun laatste toevlucht vinden in de berm. In wegbermen komen ook veel graduele overgangen voor, van nat langs de sloot tot droog langs de weg bijvoorbeeld. Door deze graduele overgangen kan je verschillende soorten bij elkaar aantreffen.

Soortenrijke berm

Ook dieren gebruiken bermen om zich te verplaatsen en nieuwe streken te koloniseren. Wegbermen spelen een cruciale rol om de natuurgebieden opnieuw met elkaar te verbinden. In eentonige grasbermen kunnen dieren, zeker insecten, niet overleven. Zij hebben schrale, kruidenrijke wegbermen nodig. Door maximaal twee keer per jaar te maaien kunnen planten in bloei komen en als voedselbron voor volwassen insecten en larven fungeren.

Insecten die vroeger in bloemrijke hooilanden voorkwamen kunnen nu een stek vinden in de bermen.

Door de bodem te verschrallen wordt de begroeiing lager en zullen de hogere grassen, die veel voedingsstoffen gebruiken, wijken voor lagere, bloemrijkere beplantingen. Door gefaseerd maaien kan er tevens meer structuur in de vegetatie bekomen worden. Hiervan kunnen verschillende organismen profiteren. Tenslotte hebben bloemrijke wegbermen een economische meerwaarde. Eens verschraald, moeten deze wegbermen beduidend minder gemaaid worden. Door gefaseerd te maaien kan ook de totale hoeveelheid te verwerken maaisel gereduceerd worden. Dit kan het kostenplaatje van het bermbeheer aanzienlijk reduceren.

Andere functies

Naast de zuiver ecologische waarde, vervullen bermen ook nog tal van andere functies. Een brede berm helpt om erosie in het landbouwgebied te voorkomen. Opruimen van weggespoelde grond op wegen en het ruimen van grachten en beken kost de gemeenschap jaarlijks hopen geld.

Een brede berm draagt ook bij aan de verkeersveiligheid. Langs smalle landelijke wegen vormt ze immers een uitwijkmogelijkheid voor kruisend verkeer en niet in het minst voor fietsers en voetgangers. In de zomer leiden maïsakkers zonder bermen soms tot ronduit gevaarlijke situaties doordat tegenliggers slechts heel laat opgemerkt kunnen worden.

Verder vormen veilige brede en bloemrijke bermen een uitgelezen speelplek voor kinderen en verhogen ze de belevingswaarde van wandelaars en fietsers.

Redenen genoeg om onze bermen te herwaarderen dus. Daarvoor dient iedereen zijn verantwoordelijk op te nemen: overheden, landbouwers alsook particulieren. Het opmaken van een bermbeheerplan voor onze gemeente zou een eerste aanzet hiertoe kunnen zijn.

NATUURGEBIED GONDEBEEK (JLE)	In deze rubriek berichten we over het natuurgebied van Natuurpunt Oosterzele in Landskouter.
---	---

Uw giften om onze plannen verder uit te werken blijven hartelijk welkom, waarvoor onze dank. Elke gift, hoe klein ook, is welkom op rekening nr. 293-0212075-88 met vermelding "6666 - Landskouter - Gondebeek". Voor giften vanaf 30 euro krijgt u een fiscaal attest.

	<p>DE MEIBOOM bvba bouwonderneming</p> <p>jef wynants Aalmoezenijesstraat 1 9860 Landskouter</p> <p>Tel 09 362 72 47 Gsm 0475 71 41 61 Fax 09 362 29 94 BTW BE 431.511.626 E-mail de.meiboom@pandora.be</p>
--	--

Komende activiteiten:

VOORJAARSBLOEIERS WANDELING BOS TER RIJST

Zondag, 17 april 2011

Op zondag 17 april gaan we terug genieten van de voorjaarsbloeiers tijdens een lentewandeling in het Bos Ter Rijst en omgeving.

Het bos van Ter Rijst kan bogen op een heel gevarieerd bestand van inheemse bomen zoals lijsterbes, zwarte els, wilg en kastanje. De rijke struikenvariatie bevat ondermeer sleedoorn, éénstijlige meidoorn, rode kornoelje, kardinaalsmuts, gewone vlier, veldolm en haagbeuk. De overvloedig aanwezige boshyacint en bosanemoon zorgen ieder jaar weer voor een fotogeniek spektakel. Vermeldenswaardig is ook de aanwezigheid van de wilde narcis. Deze zeldzame bloem kom je enkel hier en in het Hallerbos tegen.

In het park stelen zowel het kasteel als enkele solitaire bomen de show, waaronder de palmboom, moerascipres, levensboom en plataan. De boomgaard bevat oude fruitboomvariëteiten waarin maretak welig tiert.

In en rond de bossen wemelt het van dierenleven. Naast de talrijk aanwezige vogels doet ook de ree het goed in Ter Rijst. In het reservaatgedeelte zijn mensen niet toegelaten. Hier kunnen de plaatselijke bewoners een ongestoord leven leiden. In de vijver van Ter Rijst heerst de snoek. Deze roofzuchtige kanjer aast er op kikkers, andere vissen en

uitzonderlijk zelfs kuikens van watervogels.

In park en reservaat borrelen verschillende bronnen op. Ze voeden de Tenbroekbeek, een waterloop die na een slingerende reis door een van de mooiste Pajottenlandse valleitjes in de Mark uitmondt.

We spreken af om 14u aan het rond punt in Balegem (voor carpooling).

Inlichtingen: Marc De Geyter (tel. 0497/670780)

Meebrengen: stevige wandelschoenen of laarzen

WERKDAG VOSBROEKEN

Zaterdag, 21 mei 2011

Op 21 mei maaien we de bermen van de Vosbroeken. Helpende handen altijd welkom!

Afspraak om 9 uur aan de ingang van de Vosbroeken (Broek, tegenover Dokter Vermassen in Balegem)

Meer info: Nico (0496 - 59 77 36; nico@natuurpuntoosterzele.be)

EXCURSIE NAAR DE VIROIN VALLEI

Zondag, 22 mei 2011

Zondag 22 mei maken we onder begeleiding van Danny Maddelein een daguitstap naar de Viroin vallei. We maken bij goed weer een lange wandeling langs enkele delen van het natuurreservaat van de Viroinvallei (picnic mee in de rugzak). Bij regenachtig weer kunnen we het puntsgewijs aanpakken (verplaatsing met auto en tussen vlagen door exploratie van de natuurgebieden). De vegetatie zal op zijn mooist staan (verschillende orchideeën in bloei) en ook de vogels zullen nog druk in de weer zijn.

Afspraak om 9.30 uur aan de kerk van Nismes (parking makkelijk in de directe omgeving). Carpoolparking Krefel om 7.30u.

Einde rond 17u - terug ten vroegste om 19 u.

Meer info: Danny Maddelein (danny.maddelein@lne.vlaanderen.be)

NPO OP DUURZAME MARKT LEEFSCHOOL

Zaterdag, 28 mei 2011

NPO doet mee aan de duurzame markt van de leefschoon. 's Morgens voorzien we een infostand. In de namiddag begeleiden we een tweetal workshops: nestkastjes timmeren met recup-hout en uilen-braakballen pluizen. Iedereen welkom!

1ste duurzame markt 28 mei
tijdens het leefschoonfeest
De Leefschoon
Keiberg 11
Oosterzele

12.00u tot 14.00u
Barbecue!
Inschrijven
tot 27 mei
(zie tel./email)

10.00u tot 12.00u
Plantenruilbeurs ▶ Groen om te ruilen of te kopen aan democratische prijzen
Markt tweedehandskleding ▶ Verwen jezelf met een vintage-outfit aan een spotprijs of steek je kinderen in originele speelkledij

Speelgoedbeurs ▶ Leefschoonleerlingen maken andere kinderen gelukkig met hun speelgoed

Infostandjes ▶ Natuurpunt • Wereldwinkel • volkraampje met vilt-demonstratie
iniker • compostspecialist • De Leefschoon • ...

14.00u tot 17.00u
Workshops alle leeftijden ▶ Kleien • krutselen met recuperatiemateriaal
Koffie- en Kindercafé ▶ Heerlijke drankjes voor en door kinderen
Doorlopend bar met hapjes en dranken

Info:
Nele Vervenne
0477 65 80 66
nele_vervenne@hotmail.com

Martine Vande Moortele
09 362 49 63
bs.oosterzele@ig-o.be

V.U.: De Leefschoon, Keiberg 11 - 9860 Oosterzele - Facebook: Leefschoon Oosterzele (1013 3483 999)

Bezoek Vogelopvangcentrum Merelbeke met wandeling op maat van de kleinsten onder ons

Zondag, 26 juni 2011

Op zondag 26 Juni trekken we samen met de jongsten onder ons naar het vogelasiel in Merelbeke voor een blik achter de schermen.

Voor de kinderen staat er een anderhalfuur durende verkenning van het vogelasiel gepland. Je krijgt deskundige uitleg over de “patiënten” door de mensen van het asiel. Het bezoek wordt aangevuld met een speurtocht (duurt ook ongeveer anderhalf uur) doorheen het Liedermeerspark, waar we met de verrekijker de aanwezige dieren observeren. Het Liedermeerspark bestaat 29 jaar dit jaar en is een groen buffergebied vol met vijvers en een oude Scheldearm. Het is 25 ha groot en is natuurrijk ingericht ten voordele van de biodiversiteit.

Afhankelijk van het aantal inschrijvingen worden we ofwel als één groep, ofwel als twee groepen (één met kinderen en één met volwassenen) begeleid.

Het aantal plaatsen is beperkt, dus tijdig inschrijven is de boodschap!

Kostprijs: 2,5 € per volwassene, kinderen gratis.

Meebrengen: aangepaste kledij, eventueel een verrekijker en een vogelgids.

Op voorhand inschrijven is verplicht (vóór 15 mei) bij Bart Van Delsen (Bart@NatuurpuntOosterzele.be of 0486/687701), met de vermelding van het aantal volwassenen en kinderen (+ leeftijd).

Afspraak: 14u aan het vogelasiel in Merelbeke of 13u30 Markt scheldewindeke voor carpooling.

Meer info: Bart (0486 - 68 77 01; bart@natuurpuntoosterzele.be)

... en een terugblik op de voorbije activiteiten:

WINTERWANDELING MAKKEGEMBOS MET ALGEMENE VERGADERING

We blikken terug op een geslaagde algemene vergadering. Ruim 30 mensen daagden op voor de landschapswandeling tussen Munte en Baaigem. Aangezien er redelijk wat kinderen mee waren, lastte een groep een tussenstop in in het Bakkershof om via een afsteek de rest te vervoegen in het ontmoetingscentrum van Munte. Daar werd nagepraat en een stevige boterham (alsook bijhorend nat) weggestoken (dank u Nico en Jean-luc!). Op de eigenlijk vergadering werden een aantal suggesties gedaan. Zo waren er verschillende ideeën voor nieuwe activiteiten: o.a. een (natuur)quiz-avond en een uitstap naar Brussel (natuur in een grootstad). Beide worden meegenomen naar het najaar. Daarnaast was er dus ook de vraag om meer activiteiten op maat van kinderen (of gezinnen). Zoals u kunt merken wordt hieraan gewerkt.

WINTERVOGELWANDELING MECHELS BROEK

Met acht enthousiaste mensen vertrokken we op een kalme zondagmiddag richting Mechelen. Ter hoogte van het oude stort in Vlierzele zagen we twee ooievaars, bezig hun zondagse menu aan het bijeen scharrelen...was dit een voorbode voor wat ons te wachten stond aan de rand van Mechelen?

Ter plaatse aangekomen viel ons alziend oog op een leuk cafeetje annex eethuis waar we onze picnic mochten verorberen.

Voorzien van aangepast schoeisel en verrekijker gingen we op pad in een zeer gevarieerd landschap van vochtige weilanden en knotwilgenrijen... Een klim op de uitkijktoren bood ons een goed zicht over de grote waterplas en de stadsrand van Mechelen met z'n typische Rombautstoren... Ook hier een grote aanwezigheid van de Canadese gans, enkele zwanen, wintertaling, slobeend, fuut, kuifeend e.d.

Onderweg de nog heel goed zichtbare verdwaalde getuigen van de bombardementen op de stad tijdens de tweede wereldoorlog, tientallen bomkraters verspreid in het gebied. Nu de stille foerageerplaatsen, ingenomen door verscheidene watervogels en amfibieën...

Het laatste deel van de wandeling leidde ons langsheen het jaagpad van de Dijle, een slingerende rivier met een roemrijk en welvend verleden... Terug aangekomen op de plek van ons vertrek namen we het wijze besluit om na te genieten met een overheerlijke Carolus triple , een plaatselijk streekbiertje aldaar...

BEHEERSWERKEN GONDEBEEK

We zijn rond! Op enkele uurtjes tijd kregen de laatste knotwilgen die op vorige werkdagen nog niet aan bod kwamen ook een beurt. Met dit achterstallig onderhoud achter de rug, kunnen we nu ook meer focussen op andere beheerswerken. Dank aan degene die weeral present waren!

Biologische groenten en fruit

De Patisson

Uitgebreid seizoen gebonden gamma
aan betaalbare prijzen

thuisverkoop

• Houte 35 • Balegem •
tel & fax 09-362 42 97

Thuisverkoop: vrijdag van 15u30 tot 18u30
zaterdag van 9u tot 18u
doorlopend

Biogarantie label door blik controle

DE RAT VAN
THOMAS

Deze pagina is er een voor de jongsten onder ons,
maar papa's en mama's mogen gerust meehelpen.

Vleermuis koekjes maken

Benodigdheden: 250g bloem | 100g suiker | 1 pakje vanillesuiker | 1 ei | 125g boter | vleermuisvormpje of een goede losse hand

Zo maak je ze: Meng de bloem, suiker, vanillesuiker, het ei en de boter in een kom. Roer en kneed alle ingrediënten goed tot een vast deeg. Laat het deeg een half uurtje rusten in de koelkast. Strooi wat bloem op het werkblad en rol het deeg vervolgens uit tot het ongeveer 1cm dik is. Snij met een vormpje of met een mes vleermuisjes uit het deeg en leg ze op een beboterde bakplaat. Laat de koekjes 5 minuten bakken op 175°C in een voorverwarmde oven (tot ze geel zijn met een licht bruin randje).

(Recept van Linde - Natuurpunt Brussel - Uit Passer - 2010/4)

INTER@CTIEF

Heb je mooie (natuur)foto's uit eigen tuin of van op vakantie, tips of reacties op artikels uit de nieuwsbrief en zoekertjes of aankondigingen van evenementen die verband houden met milieu of natuur, e-mail ze naar:
redactie@natuurpuntoosterzele.be

Roel Verleyen won met onderstaande foto "Fairy-land: Feeërie in Het Gentbos te Merelbeke" de EERSTE PRIJS voor de nationale Fotowedstrijd 'Hoe zie jij de wereld?' van Thomas Cook.

Lid worden van Natuurpunt

Help de natuur in Vlaanderen.

Word met het ganse gezin lid van Natuurpunt.

Het jaarlijkse lidmaatschap per gezin bedraagt 24,00 euro.

Wat krijg ik als lid van Natuurpunt (in 2011)?

- * Op de website vind je onder meer [80 downloadbare wandel- en fietskaarten](#), stuk voor stuk suggesties voor een onvergetelijke daguitstap in onze natuurgebieden. Deze plannetjes zijn enkel toegankelijk voor onze leden. [Trek de natuur in!](#)
- * Vier maal per jaar het kleurrijke ledentijdschrift [Natuur.blad](#).
- * De mogelijkheid om een abonnement te nemen op Natuur.focus, het kwartaalmagazine voor natuurstudie en natuurbeheer of Natuur.oriolus, hét tijdschrift voor de vogelliefhebber. (Een abonnement voor één van beide kost € 8,50. Voor de twee betaal je slechts € 14,50)
- * Word je lid van Natuurpunt Oosterzele, dan krijg je vier maal per jaar onze nieuwsbrief.
- * Een volledig aanbod van honderden [activiteiten](#) in gans Vlaanderen.
- * 10% korting in onze [Natuurpuntwinkel](#).

Hoe word ik lid?

- * Schrijf 24,00 € over op rekeningnummer 001-2270722-28 van Natuurpunt Oosterzele, St. Martensdries 14, 9860 Balegem met vermelding van 'nieuw lid' of vraag een overschrijvingsformulier of een domiciliëringsformulier aan via de website www.natuurpunt.be of bel op 015 - 29 72 50

natuurpunt Oosterzele

Bestuur

Voorzitter	Mathieu Wille	(MW)	09 231 74 95
Secretaris	Bart Van Delsen	(BVD)	0486 - 68 77 01
Penningmeester	Barbara Ooghe	(BO)	09 - 231 74 95
Redactie	Barbara Ooghe	(BO)	09 - 231 74 95
Reservatenwerking	Jean-Luc Eggermont	(JLE)	09 - 362 05 80
Beleidswerking	Pascale Steurbaut	(PS)	09 - 362 40 90
Inventarisatie	Jean-Luc Eggermont	(JLE)	09 - 362 05 80
Algemene werking	Marc De Geyter	(MDG)	09 - 362 01 01
	Nico De Smedt	(NDS)	0496 - 59 77 36
	Marc De Spiegeleer	(MDS)	0499 - 15 76 17

Natuurpunt Oosterzele
St. Martensdries 14, 9860 Balegem
Tel: 09 231 74 95
e-mail: bestuur@natuurpuntoosterzele.be

Redactie e-mail: redactie@natuurpuntoosterzele.be
Website: www.natuurpuntoosterzele.be

Activiteiten april mei juni 2011

April				
Zondag	17/04/2011	14:00	Voorjaarsbloeiers Bos Ter Rijst	Rondpunt Balegem
Mei				
Zaterdag	21/05/2011	9:00	Werkdag Vosbroeken	Broek (Balegem)
Zondag	22/05/2011	7:30	Uitstap Viroinvallei	Carpoolparking Krefel
Zaterdag	28/05/2011	10:00- 18:00	Duurzame markt	Leefschool
Juni				
Zondag	26/06/2011	13u30	Kinderactiviteit Vogelasiel	Markt Scheldewindeke

Bio - Protect

Bio - energiesystemen

°producten voor:

- * herstel en opbouw van lichaam en geest
- * vitaliseren/ontkalken van (leiding-)water
- * optimaliseren van land- tuinbouw
- * hulp in de alternatieve geneeskunde

Balegemstraat 9 9860 Balegem
rudy.vervaet@gmail.com

tel: 09/330.46.43.
www.bio-protect.be

*Tevens ook verdeler van Aloë Vera producten van Forever Living !!!
meer info zie: www.aloevera-produkten.be*

FIETSEN STEFAN
Balegemstraat 6
9860 Balegem
Tel/Fax 09/362/49/97

Open: Van Maandag tot vrijdag
9u tot 12u en van 14u tot 19u
Zaterdag van 9u tot 19u

WIJ HERSTELLEN ALLE MERKEN !!